

Vandforsyning
J.nr. 2025 - 45835
Ref. emskd/anwee
Den 28. august 2025

Vejledning til vandsektoren om anvendelsesområde

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Hvis en vand- eller spildevandsforsyning er omfattet af NIS2-loven, skal selskabet leve op til en række krav i NIS2-loven og selskabsledelsen har et udtrykkeligt ansvar for, at selskabet lever op til disse krav.....	2
1. Hvor stor skal en enhed være for at være omfattet af NIS2-loven?	2
2. Hvordan beregnes en enheds størrelse?	3
3. Hvilke enheder er omfattet af NIS2-loven uanset deres størrelse?	4
Spildevandsforsyningsenheder	4
Vandforsyningsenheder.....	4
Generelt om enheder omfattet uanset størrelse.....	5
4. Hvad indebærer registreringspligten?	6
5. Er enhedens leverandører også omfattet af NIS2-loven? Leverandører til enheder omfattet af NIS2-loven.....	7

Indledning

NIS 2-loven er en lov under Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab. Loven er en del af den danske implementering af EU's NIS 2-direktiv. NIS 2-direktivet implementeres ved særskilte love for tele-, energi- og finanssektoren.

Formålet med NIS 2-direktivet er at styrke og ensarte cybersikkerheden og modstandsdygtigheden overfor cybertrusler på tværs af EU for virksomheder inden for en lang række sektorer og for offentlige myndigheder, som anses for at være kritiske for samfundet og økonomien.

Miljøstyrelsen har udarbejdet "Vejledning til vandsektoren om anvendelsesområde". Formålet med vejledningen er at vejlede vand- og spildevandsforsyningerne i forhold til at afgøre, om de skal registrere sig som omfattet af NIS2-loven, jf. *NIS2-lovens § 10*. Vejledningen skal ses som et supplement til Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs generelle vejledning om NIS2-lovens anvendelsesområde, som kan findes [her](#).

Miljøstyrelsens "Vejledning til vandsektoren om anvendelsesområde" skal hjælpe vand- og spildevandsforsyningerne med at finde svar på følgende centrale spørgsmål omkring NIS2-lovens anvendelsesområde:

1. Hvor stor skal en enhed være for at være omfattet af NIS2-loven?
2. Hvordan beregnes en enheds størrelse?
3. Hvilke enheder er omfattet af NIS2-loven uanset deres størrelse?
4. Hvad indebærer registreringspligten?
5. Er enhedens leverandører også omfattet af NIS2-loven?

Hvis en vand- eller spildevandsforsyning er omfattet af NIS2-loven, skal selskabet leve op til en række krav i NIS2-loven og selskabsledelsen har et udtrykkeligt ansvar for, at selskabet lever op til disse krav.

1. Hvor stor skal en enhed være for at være omfattet af NIS2-loven?

Vandforsyningsenheder og spildevandsforsyningsenheder kan både være omfattet af NIS2-loven på baggrund af deres størrelse og uafhængigt af deres størrelse. Den følgende tekst omfatter kun førstnævnte tilfælde.

Vandsektoren er nævnt udtrykkeligt i NIS2-lovens bilag 1 som en sektor af særlig kritisk betydning og er derfor omfattet af loven, hvis kriterierne herfor i øvrigt er opfyldt. Vandsektoren er nævnt på følgende måde:

- Drikkevand, bilag 1, nr. 6:

"Leverandører og distributører af drikkevand som defineret i artikel 2, nr. 1, litra a, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/2184 bortset fra distributører, for hvilke distribution af drikkevand er en ikkevæsentlig del af deres generelle aktivitet med distribution af andre råvarer og varer."

- Spildevand, bilag 1, nr. 7:

"Virksomheder, der indsamler, bortskaffer eller behandler byspildevand, husspildevand eller industrispildevand som defineret i artikel 2, nr. 1, 2 og 3, i Rådets direktiv 91/271/EØF, bortset fra virksomheder, for hvilke indsamling, bortskaffelse eller behandling af byspildevand, husspildevand eller industrispildevand er en ikkevæsentlig del af deres generelle aktivitet."

NIS2-loven opdeler omfattede enheder i væsentlige og vigtige enheder alt efter deres kritiske betydning og størrelse. Kravene til de to typer enheder er i udgangspunktet ens, men det vil have betydning for, hvordan der føres tilsyn med enhederne og for sanktionsmulighederne. Eksempelvis vil væsentlige enheder kunne få større bøder end vigtige enheder.

En vigtig enhed skal desuden opfylde mindst én af følgende betingelser:

- 1) enheden beskæftiger mindst 50 årsværk
- 2) enheden har en årlig omsætning på over 10 mio. EUR og en årlig samlet balance på over 10 mio. EUR.

En væsentlig enhed skal opfylde én af følgende betingelser:

- 1) enheden beskæftiger 250 personer eller derover
- 2) enheden har en årlig omsætning på over 50 mio. EUR og en årlig samlet balance på over 43 mio. EUR.

Der findes derudover enheder, der kan omfattes af NIS2-loven som væsentlige enheder uanset deres størrelse, se afsnittet *"Hvilke enheder er omfattet af NIS2-loven uanset deres størrelse?"*

2. Hvordan beregnes en enheds størrelse?

Vandselskaber, der ikke indgår i en selskabskonstruktion med partner- eller tilknyttede virksomheder, beregner kriterierne for tærskelværdierne på baggrund af data for selskabets CVR-nr.

Mange vand- og spildevandsselskaber indgår imidlertid i en selskabskonstruktion, hvor et holdingselskab fuldt ud ejer de underliggende datterselskaber. Denne selskabskonstruktion skal ses samlet, når en enheds størrelse beregnes.

Et datterselskab A-drikkevand, der er 100% ejet af holdingselskab H, der også ejer datterselskab B-spildevand vil skulle indregne data fra alle 3 tilknyttede selskaber, se evt. [Brugervejledning til definitionen af SMV'er](#).

Det følger af NIS2-direktivet, at der er mulighed for at betragte A-drikkevand som et uafhængigt selskab i forhold til en koncerns øvrige selskaber, hvis det vil være "uforholdsmæssigt" ¹ at betragte de tilknyttede selskaber som væsentlige eller vigtige enheder. Miljøstyrelsen forstår begrebet "uforholdsmæssigt" således, at de foranstaltningskrav og forpligtelser, som partnervirksomheder eller tilknyttede virksomheder underlægges, ikke er proportionale med partnervirksomhedens eller den

¹ For nærmere om begrebet "uhensigtsmæssigt" henvises til lovforarbejderne til L 141, p 46, 1. spalte, 2. nederste afsnit: *"Det følger af præambelbetragtning nr. 16 til NIS 2-direktivet, at for at undgå, at enheder, der har partnervirksomheder eller er tilknyttede virksomheder, betragtes som væsentlige eller vigtige enheder, hvor dette ville være uforholdsmæssigt, kan der tages hensyn til den grad af uafhængighed, som en enhed har i forhold til sine partnervirksomheder eller tilknyttede virksomheder, ved at henstillingens artikel 6, stk. 2, om fastlæggelse af oplysninger om virksomheden, anvendes ved vurderingen af, om en enhed er omfattet af NIS 2-direktivet eller ej. Det fremgår endvidere af præambelbetragtningen, at der navnlig kan tages hensyn til, om en enhed er uafhængig af sine partnervirksomheder eller tilknyttede virksomheder med hensyn til de net- og informationssystemer, som enheden anvender i forbindelse med leveringen af sine tjenester, og med hensyn til de tjenester, som enheden leverer."*

tilknyttede virksomheds rolle i udvekslingen af ydelser og services mellem selskaberne og det heraf afledte beskyttelsesniveau.

Eksempel, hvor selskabet A-drikkevand kan betragtes som uafhængigt selskab i forhold til koncernens øvrige selskaber

Hvis A-drikkevand skal betragtes som et uafhængigt selskab i forhold til en koncerns øvrige selskaber, skal A-drikkevand operere uafhængigt af dem i sine net- og informationstjenester. Det er Miljøstyrelsens opfattelse, at den uafhængighed, der skal være tilstede, skal være af en sådan karakter, at der slet ikke er en indbyrdes afhængighed eller samarbejde om de net- og informationstjenester, som enheden anvender i forbindelse med leveringen af sine tjenester, og med hensyn til de tjenester, som enheden leverer. Det uafhængige selskab A-drikkevand har således egne, af koncernens øvrige selskaber uafhængige aftaler om indkøb og drift af serverkapacitet, telefon- og mail-system, OT-systemer, drift- og vedligeholdssystemer m.v.

3. Hvilke enheder er omfattet af NIS2-loven uanset deres størrelse?

Besvarelsen af dette spørgsmål tager afsæt i NIS2-lovens § 4, stk. 3, nr. 1-5. Først redegøres for Miljøstyrelsens vurdering for så vidt angår spildevandsforsyningsenheder og dernæst vandforsyningsenheder. Til sidst er der et afsnit, der beskriver Miljøstyrelsens generelle fortolkning af NIS2-lovens § 4, stk. 3, nr. 1-5 i relation til vandsektoren. Hvis enheder er omfattet af NIS2-loven med henvisning til NIS2-lovens § 4, stk. 3, nr. 1-5, så vil enhederne være omfattet som væsentlige enheder.

Spildevandsforsyningsenheder

På baggrund af NIS2-lovens § 4, stk. 3, nr. 5 punkt b), og d) er det Miljøstyrelsens vurdering, at alle spildevandsforsyninger som er omfattet af § 2, stk. 1 i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold (vandsektorloven) også er omfattet af NIS2-lovens anvendelsesområde. For nærmere henvises til afsnittet "Generelt om enheder omfattet af NIS2-loven uanset størrelse".

Vandforsyningsenheder

Jo større drikkevandsmængde som drikkevandsforsyninger leverer til virksomheder, industri, offentlige institutioner og borgere, desto større sandsynlighed er der for, at NIS2-lovens § 4, stk. 3, nr. 5, punkt b-d) vil betyde, at en vandforsyning bør registrere sig, som omfattet af NIS2-loven. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at drikkevandsforsyninger, der leverer 800.000 m³ drikkevand eller mere i debiteret vandmængde per år i to på hinanden følgende år, har en størrelse, hvor vandforsyningen bør være omfattet af NIS2-lovens anvendelsesområde med henvisning til enten punkt b, punkt c eller punkt d i NIS2-lovens § 4, stk. 3, nr. 5.

Derudover bør en drikkevandsforsyning efter Miljøstyrelsens vurdering som udgangspunkt omfattes – med henvisning til § 4, stk. 3, nr. 5, punkt d – såfremt den opfylder én eller flere af følgende kriterier:

- 1) Leverer drikkevand til hospitaler med mere end 200 ansatte. Det bemærkes, at antal ansatte ved hospitalet skal baseres på hospitalets egen opgørelse af antal årsværk tilknyttet det pågældende hospital.
- 2) Leverer drikkevand til ét eller flere plejehjem med i alt flere end 200 beboere,
- 3) Leverer drikkevand til ét eller flere arresthuse og helt eller delvist lukkede fængsler med i alt mere end 200 pladser
- 4) Leverer drikkevand til en ø med større indbyggertal (mere end 2.000 indbyggere). Det bemærkes, at der er tale om, at det enkelte vandværk leverer vand til mere end 2.000 indbyggere. Det vil med andre

ord ikke være sådan, at et vandværk kan omfattes af NIS2-loven, fordi vandværk er placeret på en ø med et større indbyggertal end 2.000 indbyggere.

Hvorvidt en drikkevandsforsyning omfattes bør dog altid bero på en konkret vurdering. To eksempler på en konkret vurdering er vist nedenfor.

Eksempel A. Drikkevandsforsyning på ø

En drikkevandsforsyning er eneste vandforsyning på en ø med mere end 2.000 indbyggere. Imidlertid er der tale om en brofast ø, hvor man via broen kan komme fra øen til fastlandet via bil og til fods.

Eksempel B. Drikkevandsforsyning til plejehjem

En drikkevandsforsyning forsyner tre plejehjem. Der er samlet set 250 beboere på de tre plejehjem.

I dette tilfælde kan man argumentere for, at vandforsyningen har en specifik betydning regionalt, der gør, at enheden er kritisk. Vandforsyningen bør derfor omfattes af NIS2-loven.

Generelt om enheder omfattet uanset størrelse

Af NIS2-lovens § 4, stk. 3, nr. 1-5 fremgår en opstilling med beskrivelse af typer af enheder, der er omfattet af NIS2-lovens anvendelsesområde uanset deres størrelse, hvoraf Miljøstyrelsen vurderer, at punkt nr. 3 og nr. 5 er relevante for vand- og spildevandsforsyningerne.

Det fremgår af § 4, stk. 3, nr. 3, at *"Enheder, der er identificeret som kritiske enheder i henhold til lov om kritiske enheders modstandsdygtighed (CER-loven)"*. Det vil sige, at hvis en vandforsyning eller spildevandsforsyning er omfattet af CER-loven, så er den samme forsyning som følge heraf også omfattet af NIS2-loven. Det følger af CER-direktivets artikel 6, stk. 1, at medlemsstaterne senest den 17. juli 2026 skal identificere kritiske enheder i de sektorer og delsektorer, som er nævnt i bilaget til direktivet. Processen for identifikation af kritiske enheder i regi af CER-loven er i første omgang, at Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab skal have udarbejdet henholdsvis en national strategi for styrkelse af kritiske enheders modstandsdygtighed og en national risikovurdering (medlemsstatsrisikovurdering) og dette skal ske senest den 17. januar 2026. Dernæst vil Miljøstyrelsen senest den 17. juli 2026 identificere kritiske enheder i regi af CER-loven med udgangspunkt i den nationale strategi, medlemsstatsrisikovurdering og en række øvrige forhold nævnt i CER-lovens § 3, stk. 2.

Det fremgår af § 4, stk. 3, nr. 5, at *"Øvrige enheder af en type, som er omfattet af lovens bilag 1 eller 2, hvor mindst én af følgende betingelser er opfyldt, jf. dog § 5, stk. 2:*

- a) *Enheden er den eneste udbyder i Danmark af en tjeneste, der er væsentlig for opretholdelsen af kritiske samfundsmæssige eller økonomiske aktiviteter.*
- b) *En forstyrrelse af den tjeneste, som enheden leverer, vil kunne have væsentlig indvirkning på den offentlige sikkerhed eller folkesundheden.*
- c) *En forstyrrelse af den tjeneste, som enheden leverer, vil kunne medføre en væsentlig systemisk risiko, navnlig for sektorer hvor en sådan forstyrrelse kan have en grænseoverskridende virkning.*

- d) *Enheden er kritisk på grund af sin specifikke betydning på nationalt eller regionalt plan for den pågældende sektor eller type af tjeneste eller for andre indbyrdes afhængige sektorer i Danmark.*"

Punkt a) er ikke relevant for vandsektoren, idet der ikke er nogen vand- og spildevandsforsyninger, der kan anses for at eneste udbyder i Danmark af vand- eller spildevandsforsyning, hvorimod punkt b) - d) vurderes at være relevant for vandsektoren.

Punkt b) er relevant for vandsektoren, idet vand- og spildevandsforsyninger kan have væsentlig indvirkning på den offentlige sikkerhed eller folkesundheden i tilfælde af, at forsyningen over længere tid er ude af drift. Når eksempelvis offentlige institutioner og byer med større indbyggertal er berørt af manglende drikkevandsforsyning, kan det have betydning for den offentlige sikkerhed. Ligeledes er adgang til drikkevand afgørende for folkesundheden. Tilsvarende gælder det efter Miljøstyrelsens vurdering, at når eksempelvis offentlige institutioner og byer med større indbyggertal er berørt af manglende spildevandsforsyning, så kan det have væsentlig indvirkning på den offentlige sikkerhed. Afledte effekter af manglende spildevandsforsyning kan være urensset spildevand i kældre, på terræn og veje samt i fjorde, åer og havet. Dette vurderes potentielt at kunne have betydning for folkesundheden, selvom der efter Miljøstyrelsens skøn kun sjældent vil være tale om "en væsentlig indvirkning på folkesundheden".

Punkt c) vedrører begrebet "systemisk risiko". NIS2-direktivet definerer "systemisk risiko" som den risiko, der opstår, når en forstyrrelse af en virksomheds tjeneste kan have betydelige negative konsekvenser for samfundet eller andre sektorer, ud over de direkte konsekvenser for den pågældende vand- eller spildevandsforsyning. Miljøstyrelsen vurderer, at punkt c) er relevant for vandsektoren, idet vand- og spildevandsforsyningers manglende leverance vil kunne medføre en væsentlig systemisk risiko. Et længerevarende driftsstop hos en vandforsyning eller spildevandsforsyning kan potentielt føre til midlertidig nedlukning af virksomheder og industrier. Et eksempel herpå kan være et slagteri, der må lukke ned, hvilket vil have afledte konsekvenser for produktionen af fødevarer og for de husdyr, som bedrifter havde planlagt at sende til slagtning eller som allerede var blevet sendt til slagtning. Et andet eksempel herpå kan være en medicinalvirksomhed, der producerer lægemidler af stor betydning for en eller flere patientgrupper.

Punkt d) er i høj grad relevant for vandsektoren, da flere større vandforsyninger samt alle kommunalt ejede spildevandsforsyninger er kritisk på grund af deres specifikke betydning på regionalt plan for vandsektoren. Dette handler konkret om, at der for visse større vandforsyninger ikke på regionalt plan er andre vandforsyninger, der umiddelbart vil kunne substituere hinanden. Ligeledes handler dette konkret om, at der for kommunalt ejede spildevandsforsyninger ikke på regionalt plan er andre spildevandsforsyninger, der kan substituere spildevandsforsyningen.

4. Hvad indebærer registreringspligten?

Det følger af NIS2-lovens § 33, stk. 3, at omfattede enheder skal registrere sig senest d. 1. oktober 2025. Nogle enheder vil kunne blive omfattet af loven efter d. 1. oktober 2025, fx hvis de begynder at udbyde tjenester, der er omfattet af lovens anvendelsesområde, og/eller hvis enheden vokser og dermed kommer inden for størrelseskriterierne. Andre enheder vil kunne blive omfattet af CER-loven og dermed også automatisk blive omfattet af NIS2-loven, jf. oven for side 5.

I et sådant tilfælde skal enheden registrere sig inden for to uger. Det følger af NIS2-lovens § 10, stk. 2.

Registreringen foretages via virk.dk, hvor en række spørgsmål guider enhederne igennem kriterierne for, hvorvidt de er omfattet af NIS2-loven. I blanketten på virk.dk, er der et afsnit med spørgsmål til,

hvorvidt en enhed er vigtig eller væsentlig. Se information fra Styrelsen for Samfundssikkerhed om registreringen her: [Registrering af enheder efter NIS 2-loven | Styrelsen for Samfundssikkerhed](#)

Enheder i vandsektoren, der ikke opfylder kriterierne i forhold til antal medarbejdere, størrelsen af årlig omsætning og størrelsen af årlig balance skal vurdere, om enheden opfylder en eller flere af beskrivelserne i denne FAQ fra Miljøstyrelsen.

Er det tilfældet, skal enheden markere den undtagelse fra størrelseskravet i blanketten fra virk.dk, der bedst beskriver forholdet for enheden (dog ikke undtagelsen vedr. eneste udbyder af en tjeneste, jf. ovenfor).

Det er virksomheden/virksomhederne, der udfører aktiviteten/aktiviteterne, der skal registreres som vigtig eller væsentlig enhed, jf. enhedsdefinitionerne i NIS2-lovens bilag 1, nr. 6-7.

5. Er enhedens leverandører også omfattet af NIS2-loven?

Leverandører til enheder omfattet af NIS2-loven

Miljøstyrelsen henviser til følgende generelle vejledninger til NIS2-loven, der er udgivet af Styrelsen for Samfundssikkerhed:

- [Vejledning om anvendelsesområdet](#), afsnit 8
- [Vejledning til implementering af NIS 2-lovens cybersikkerhedsforanstaltninger](#), afsnit 4